

une mutuelle comprehension. S'aimer sans le dire, pour finir par une bêtise..."

Eenvoudige woorden, niet nieuw, maar die ze schreef wist van het leven zuiverheden, die hem niet konden leeren hoe hij moeilijkheden met een fond in een stilleven moest overwinnen, noch hoe hij detail met krachtigen vorm kon vereenigen, maar die het durende zouden worden in de materie van zijn werken.

De derde groep van werken houdt ten nauwste verband met het muzikale enthousiasme van Fantin. Zijne bewondering gold Berlioz—Wagner—Schumann—Brahms. Hij behoorde tot de vroegste Wagnervereerders en de indrukken, die hij in '76 te Bayreuth krijgt van den Ring der Nibelungen zijn zoo ingrijpend, dat hij besluit in een reeks litho's van zijn muzikale-adoratie te doen blijken.

Vele allegorische, mythologische teekeningen en schilderijtjes van vrouwenfiguren zijn in dit verband ontstaan. Niet alles lijkt tegenwoordig nog aanvaardbaar. Menig romantiekerig tooneel heeft hij zich ingedacht, dat niet los is van hetgeen een goede opera-opvoering aan décor te zien geeft. De ruimte en de horizonten daarin zijn inderdaad schwärmerisch gezien. Houdingen en gebaren zijn die van heldentenoren en beroemde sopranen. De zee schildert hij troebel en duister, een gevoel van ruimte en oneindigheid roept hij daarmee niet op.

Alles is te kamer-achtig, te dweperig en voor onze oogen en gevoelens niet helder-ontroerd genoeg om het trouwhartig-naive element daarin als kinderlijk-schoon te kunnen genieten.

Maar ook hier zou het onrechtvaardig zijn alles gelijkelijk te verwerpen, omdat er zooveel bladen tusschen zijn, die toch eene goede, zuivere verwerkelijking zijn geworden van zijne bedoelingen.

De litho b.v. van 1873, ter gedachtenis van Schumann, is doortrokken van zacht en schoon gevoel, het is genegen en droomerig werk. Ook de litho's, teekeningen of schilderijen van enkele vrouwenfiguren in bosch, soms met mythologische of muzikale, maar ook wel zonder bijbedoelingen gemaakt, kunnen zuiver, gaaf en voldragen zijn. De herinneringen aan de plein-airstudies van naakt bij den vijver van Villebon bewijzen hem dan goede diensten, al zal hij als regel nimmer striktde naturalistische oogmerken naar den trant van zijn tijdgenooten nastreven. Een enkele maal kan zijn vrouwefiguur aan Diaz herinneren. De naakstudie in een kamer, geschilderd in '72 (nu in de collectie Moreau te zien), heeft evenwel zoo'n prachtige eigenheid van gedempte kleuren, vaste vormen en een nobele opvatting, dat zulk eene studie met zijn beste stillevens op één lijn gesteld kan worden en in wezen feitelijk niets anders is dan stil leven van een mensche-vrucht.

Het eenige litho'tje, dat hij van een vaasje met rozen heeft gemaakt (1880), heeft dezelfde teedere gratieuse eigenschappen van zijn geteekende